

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát
mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félfévre 6 ft, év-
nyegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordalozza 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 1-ször
7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás
után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjen László
könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-
utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-
nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
Nyilttérí czikkok:

sora után 20 kr. előleg beklődése mellett a szer-
kesztőséghez czimzendők. — Előfizetéseket s hir-
detési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, hely-
ben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Berlini levelek.

Berlin, jun. 18. 1871.

II.

Tekintetes szerkesztő ur! Tegnapelőtti levelemben
tett ígéretem teljesítésére, habár egy nappal későbbre is.

Előre megjegyzem, hogy az ember oly alkalommal,
minő a német triumfus vala, egyszerre mindent meg
nem láthat és meg nem tudhat, kivált ha más teendője is
sok van; — különben is jól kijutott nekem a diadalnapon
az állásból, állingalásból, jövés-menésből mintegy 6 óra
hosszat, úgy, hogy alig vártam már végét. Tegnapelőtti
levelem kiegészítéséül tehát megemlítem még a követ-
kezőket:

A tudományos akadémia közvetlen az egyetemi
épület tözsomszédjában levő egyetemes nagy kiterjedésű
palotájának a „Lindene“ és a királyi lakra néző homlokán
egész végig a császár, Viktoria és Páx emléktábláit szobrán
kivül jobb- és balfelől összesen még 28 olajfestmény
volt kifüggesztve, vitorlá- és rendes vászonra festve: a
tábornokok és főbb vezérek mell- és életnagyságu képei,
közök harcoló közkatonaikéi is, — egyik felől Bismarck
hg., másfelől gr. Moltke tábornok életnagyságu képe a
fénypontok. Ezek még most is ott vannak, valamint
minden más disztimny is saját helyén.

Továbbá: a Linden keleti végén a Schlossbrücken
keresztülmenve a Lustgartenben, minék a Spree folyó
jobb partján elterülő nagy tért nevezik, mely nem annyira
nagy kert, mint inkább körülből a város középpontján
levő nagy piac pár sor hársfával, III. Frigyes Vilmos
óriási érc-lovagszobrát, melyet tegnapelőtti lepleztek le,
a triumfus előtti napokban állították fel hirtelen állan-
dólag, — különben még a mult év végén kész volt, —
háta megett a terjedelmes muzeum 18 joniai oszlopon
nyugvó pompás, óriási freskókkal ellátott előcsarnokkal,
előtte csakugyan most épült két, mintegy 6 öl átmérőjű
viztartó kömedence, melyek középből az innepély al-
kalmával magasra ugrottak a vizugarak, szemben vele
a jelenleg nem lakott, hosszégszögű, 600 szobával
bíró nagy Schloss, melynek ide szolgáló kapujában két-
felől két ércszobor áll: egy meztelen izmos férfi egy-egy
füzes hadi paripát kantárszáron tart, — ezek elébe, tehát
III. Fr. Vilmos új szobrával szemben volt felállítva hir-
telen magas fatalapatra az óriás Germania gipszszobor
Elsass és Lotharingiájá; — most is ott van, különben
azt hiszem, hogy eme gipszszobrok e nap emlékére mind
muzeumokba kerülnek.

A császárt a diadalmenyezet alatt bizonyos hős
Blöser kisasszony, Blöser tanár leánya is üdvözölte két
strolfaból álló dícsorral — melyet határtalan lelkesülés-
sel szavalt el — társai nevében, kik mintegy százan
foglaltak volt ott helyet s Németország szüzeit képvisel-
ték. — A császár oda érkezte előtt a városi hatóságának
Hedemann főpolgármester két üdvözlő táviratot olvasott
fel, — az egyik Bécsből jött és így hangzik:

„A bécsi német „Népegyet“ szerencsétlenül Berlin
várost a mai innepnapon. „A német „Népegyet“ hü fiai
Németország fővárosával együtt lelkesülve inneplik a hős
sereg triumfusát, melynek halhatatlan győzelmei éret-
tünk is vivattak ki. Örömtől dobogó, hálás szívvel ki-
sérjük mi lélekben a haza függetlenségének és egységé-
nek belső és külső ellenei feletti diadalmenetét! Kricke,
ideiglonos elnök.“

A második távirat Steierországból, Marburgból
jött és így hangzik: „A főpolgármesternek, Berlinben.
A győzelmes népet feyvervény, kitünő vezéret háboru-
ban és békében, a legmelegebb rokonszenvvel üdvözlök
a törzsrokon testvérek Steierországnban. Aláírva: A né-
met nemzetiségűek.“

A nép ma is szokatlan számmal hullámzott az ut-
czákon reggeltől estig, annyi bámuló volt tegnap is ma
is, mintha 16-án senki sem látott volna semmit.

Különösen ma a gyermekek tartottak diadalmenet-
tet, seregekké alakulva, az egész diadalutat, s a város
más részeit is senki által nem akadályozva bebarangolták
hatalmas dobszó mellett, olykor-olykor vagy ök hurrah-
tak keményen, vagy mások fogadták őket így, — a banda
helyét egy-egy tülkő pótolta, melyeken a néphymnus
meglehetősen játszták. Érdekes jelenet.

Tegnap és ma mintegy 50,000 ember látogatta
meg a terjedelmes állatkert; színházak, muzeumok s
más hasonló helyiségek is zsufolva voltak többnyire ide-
genekkel. Az állatkertnek pünköszt két napján is 4 ezer
talléron felül volt bevétele, csak az első napon mintegy
20 ezer ember fordult ott meg. Itt minden ily intézet fenn
tudja magát tartani bevételeiből, nemesak, hanem töké-
jét is évről évre tetemesen gyarapíthatja. Hát vajjon Ko-
lozsvár, Erdély fővárosa, az értelmiség központja, a sok
iskola székhelye mikor kezd elfelemlő gondolkozni? Tán
csak nem fogja azzal s ahoz hasonlókkal még sokáig
beérni, hogy mindig csak a felett tanácskozzék hetekig,
hogy vajjon a J. historiáját helyben lesz-e előnyösebb a
városra nézve kinyomatni?! Ideje volna, hogy ott is már
virradjon valahára!

Általában nehogy valaki azt vélje, hogy a sok
újabb háboru miatt itt tetemesen megfogyott az ember;

van itt elég, annyi, hogy akár holnap is megállanak a
sarat minden tekintetben bárkivel szemben. Az elhullot-
tak helyébe kétannyi ujoncz van betanulva és gyakorlat-
ban. Pénz elég, a sok mindennemű egylet szükség ese-
tén óriási áldozatokat hoz, mint hozott a közelmúltban s
a triumphus alkalmából, hasonlóan az egyesek is; a
lelkesülés pedig Dánia, Ausztria és Franciaország egy-
másután gyorsan következett legyőzése után határtalan,
e sok dicsőség is nagyban pótolja és gyarapítja az erőt.
A csatákban elhullottak az egésze nézve csak annyit
tesznek, mintha a tengerből néhány akót kimerítenének,
észre sem vehető.

Különb is az itteniéknél általában természetesebb,
fejlettebb, erőteljesebb s szebb férfiakat és nőket nem tu-
dom hol láthatni. Az ifjuság nem aluszik, mint sok te-
kintetben nálunk, a lélek képzése mellett a test fejlesz-
tése is egyenlő arányban halad, úgy, hogy a roppant
sok tanulmány mellett is olyanok a tanulók, mint meg-
annyi élet. A mi ifjuságunknak nem fog ártani, ha ezek-
ről s hasonlókról kissé bővebben gondolkodnak, s lépé-
seiket ezek szerint intézik. Mert bizony bizony olyan
időben élünk, midőn a népek és nemzetek megítéltek
a rohanó óriási események kérelhetetlen bírói széke ál-
tal s az örök lesznek a világ urai a dicsőség és nagy-
ság fényes nyombuszával körülveve, a gyengék pedig
vettettek a siralom völgyébe, hol lécszen sirás és halál-
hőrgés s végre még poraikat is elhordja a szél. Ezt kü-
lönösen azoknak vagyok bátor becses figyelmébe ajánlani,
kiknek a népnevelés ügye közökben van, hasonlóan a
szerkesztő uraknak s más vezéreknél.

Közelebből még lenne egy s más közölni valóm,
ha érdekesebb és fontosabb czikkok el nem foglalnák a
tért, s ha történetesen nem lenne a lomtárra kárthatva.

Addig is Isten velünk!

Dersi József.*)

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten jun. 24. 11 óra — p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra jun. 24. 12 ó. 20 p. délután.

Delegatiónk hétfőn kezdi érdemle-
ges tárgyalásait. Egy bécsi lap állítása, mintha
Beust állása meg volna ingatva, alapltan.
Az olasz kormány kibocsátványai július 1-től
kezdve mind Rómából fognak keltezteni.

Bécs. Vilmos császár Gablenz által ho-
zott kézírata azon kívánatot fejezi ki, hogy
személyesen találkozhassék királyunkkal. Ver-
saillesben szemle alkalmával tüntettek a ka-
tonák az orleansok mellett. A slovenek át-
nyujták Honhenwartnak emlékiratukat, mely-
ben kívánataikat adják elő.

Ragusa. Török csapatok közbelépte-
gátot vetett a lázongás tovább terjedésének
Sarajevóban.

Legújabb táviratok.

Bécs, jun. 21. Lónyai a reichsrathdelegáció
bizottságot megkérte, hogy sietne a hadi költségvetés
tárgyalásával; mivel a magyar delegáció nemsokára
az egész költségvetéssel készlen lesz. Demol azt vála-
szolta, hogy a referensek már nálók is elkészültek az
előmunkálatokkal; és hogy Lónyai az osztrák pénzügy-
miniszterhez forduljon, hogy ez a kívánt felvilágosítások
megadásával siessen. A bizottság legközelebbi ülése csak
akkor fog összejülni, ha a pénzügyminiszter e felvilágosi-
tások megadására ígérkezik.

A „Times“ párisi levelezője következő adatokat
közöl: A „Paris Journal“ jelenti, hogy újra megalakítat-
ott a szövetségelt nemzetiségek központi bizottmánya.
Annak elnöke, az ottani Domieras; alelnöke: Regnaud
Tirard Eugene; titkára: Rochester; kincstárnoka: Coeur.
— E lap reméli, hogy holnap a tagok nevének nagy
részét közölhetendi. — Az „Internationale“ zsoldjában
álló 3 egyén fogatott el épen akkor, midőn ultracommu-
nisticus manifestumokat ragasztott ki a falakra; azonban
óvakodtak értesítést adni az iránt, hogy hol nyomatnak
ama manifestumok. Azt hiszik, hogy a communistáknak
Párisban titkos sajtói vannak működésben.

Mint mondják, a poroszok odahagyták Rouent;
8000-én 20-án hagyták el St.-Denist és Gonesset.

Azt állítják, hogy a rendőség majdnem 400,000
névtelen fóladást kapott, állítólagos communistákat ille-
tőleg. A megöletett, megsebesült, vagy elfogatott com-
munisták számát 100,000-re számítják.

Horváth Boldizsár volt m. kir. igazságügyér búcsulevele a kolozsvári ügyvédegyelethez.

Tisztelt Kartársaim!

Ő felsége a király meghaligatván elbocsáttaom
iránti kérelmemet: az igazságügyministeri tárcza további

*) Érdekes tudósításaink mindig helyet szorítunk. Szí-
ves üdvözlötünk mellett kérjük, tudassa velünk berlini szál-
lását. Szerk.

vezetésétől engem legkegyelmesebben felmenteni méltóz-
tatott.

Hálálanságot követnék el önök irányában, ha a
válás percében meleg köszönetet nem mondanék önök-
nek azon nemes rokonszevért és erőteljes támogatásért,
a melyet négy évi hivataloskódásom alatt személyem s
a gondjaimra bízott ügy iránt oly sokszor tanúsítottak.

Mély fájdalomt érzek a fölött, hogy az igazság-
ügyi reform megkezdett művét csakán, befejezetlenül
kell hátrahagynom; de fájdalommat némileg enyhíti azon
remény, hogy megrendült egészségem helyreálltával talán
nem sokára ismét a zászló alá léphetek s hogy önök
soraiban mint közkatona még megérem eszméink diada-
lát, a melyet mint vezérnek kivivnom nem sikerült.

Engedjék meg önök, hogy azon vigasztaló hitben
fávozhassam helyemről, hogy visszavonulásom csak a
hivatalos viszonyt szüntető meg köztünk, de nem az
elvokonság s az ügyszerelet baráti kapcsait, a melyek
minket eddig egymáshoz csatoltak s a melyek fölött én
részmérő hű kegyelettel fogok örködni mindig.

Fogadják önök hálám ismétlése mellett őszinte
tisztelétem, nagyrabecsülésem és ragaszkodásom kifeje-
zését.

Baden 1871. évi június hó 10-én.

Horváth Boldizsár.

Az „Internationale“ és az angol munkások.

— Táviratok szólnak már arról, hogy az európai
nagyhatalmak a fölött tanácskoznak, mily közös eljárást
kellene követniök az „Internationale“ ellen, mely ép most
okozta nagyrészt Páris pusztulását s a legérzékenyebb
sebet ejté nemesak az erőiben úgy is megfogyott Fran-
ciaországban, hanem, úgy látszik ürügyet és feyvert
adott a reactio kezébe az által, hogy a modern társadalmi
rendet, sőt a polgárország haladását is megtámadta,
rosz hirbe hozván a democrat eszméket is.

Mind több több tájékozó adat jön napfényre az
„Internationale“ szervezetéről, melyeket érdekes lesz itt
fölemlíteni. Azt mondják, hogy e társulatnak csupán
Frankhonban 2 millió tagja van; azt is olvastuk régebb-
ben, hogy a londoni föltitkár előbb Bismarcknak volt
titkára; ide tartozik még Trochu azon leplezése is,
mely szerint Dombrowskyt, mint porosz ügynököt zá-
ratta volt el a német ostrom idején.

Az „International“ az imént levett lázadását nem-
csak harcosokkal segíté, kik a felkelő sereg javát ké-
pezték, hanem pénzt is költött bőven; e célra azonban
nemesak párisi tagjaitól gyűjtött, hanem nevezetes pénz-
küldeményeket kapott Londonból és Berlinből, a belső
tagoktól kapott összegekből szinte 8 százezer frankot
költött az Internationale a párisi lázongásra, míg Berlin-
ből már a felkelés 7-ik napjára érkeztek a pénzek, bár
tudva van, hogy a berlini socialisták főnöke Dr. Schweit-
zer a porosz kormány eszköze; Flourens Londonba je-
lentést tevén a pénzhíányról, pár nap alatt innen is 2
millió frank küldetett a központi bizottmány kezébe.

Ezekből arra lehet következtetni, hogy a német és
angol socialisták összekötetésben álltak a francziákkal.
Hanem, mint a „Presse“ írja, Angliában nem sokat tar-
tanak az „Internationale“ forradalmaitól. A londoni mun-
kások többsége ugyan radical, hanem Birmingham, Li-
verpool, Manchesterben a munkások nagy többsége a
konservatív zászló híve, ök az ipar emelkedése által
akarnak célt érni és nem a radicaol socialis törvény-
hozása után, ezek vezérei Londonban Odger és Brad-
burgh. Anglia minden városaiban sőt London legradica-
lisabb negyedeiben is vannak konservatív munkás klubok
„alkotmányos munkáspárt“ név alatt, ezekhez tartozik az
angol munkások 1/10-de. Az angol munkás irtózik az
„internationale“ antisocialis programjától, mert ilti még
a tory párt által is lehetséges socialis reformot kieszkö-
zölni. A konservatív munkások tulnyomó erősek a gróf-
ságokban, de magában Londonban is, a két legradicali-
sabb kerületben, ök tették lehetővé konservatív követ
megválasztását, és buktatták meg a radicalismus bölesé-
sét John Stuart Millt egy alig ismert toryval, Smith-tel.

Az angol munkás a társadalmi igényeinek legin-
kább megfelelő párthoz vonzódik. Ezért az angol mun-
kásügyre nem hatnak az internacionale alapelvei, „az
angol munkások milliói — írja a „Presse“ — távolról
sem gondolnak arra, hogy helyzetök javulását a fennálló
intézmények felforgatásától reméljék.“ Az angol mun-
kások ezenként csatlakoznak a torypárthoz, ettől várják
a munka védelmére vonatkozó jobb intézkedéseket.
„Angliában, vajamint Amerikában is az idegen munká-
sokat nem szeretik. Amerikában annyira megy a mun-
kások féltékenysége, hogy az idegenek nem igen kapnak
foglalkozást. Az angol és amerikai munkásoknak e
hangulata nem igen egyezik össze a nemzetközi tár-
sulat alapelveivel, melyek a nemzetiségek közt semmi
válaszfalat sem állítanak föl. A rombolás vakszellemé-
nem egyezik meg az angol munkás kedélyével, ki

csak praktikus téren mozoghat minden képzeldést
kinevet. Van Angliában egy más társulat, a „trades
unions“, mely hasonlóan a fennálló társadalmi állapot
ellenséges elemeiből áll, de az Internationale alapelveit
ez sem osztja.“

Eszerint az „Internationale“ Angliának kevés bajt
okozhatna; kiválóan Frankhont sújta képzeldő tulzásai-
val, mert Németországon a Zündnadel kezelői nagyon
higgadtakká teendik a városromboló heves agyvelejtü-
eket, ha úgy is kormány befolyás alatt álló vezeték sz-
vára maga idejében nem hallgatnának. Valószínű, hogy
Bismarck herczeg az 1870/71-ki hadjáratban nemesak
Páris alatt és Párisban felhasználta őket; de a még való-
színűbb, hogy vaskezü politikája kifacsart czitromként
bánk el velök.

Bécs, június 22.

A magyar delegatión tegnap, pénteken, d. e. 10
órákor zárt értekezletet tartott, mit 11 órákor nyilvános
teljes ülést követ. A bizottsági jelentések érdemleges
tárgyalása hétfőn veszi kezdetét.

A magyar delegatión hadügyi bizottsága befejezte
munkálatait; mai ülése harmadik óráig tartott. Kuhn
71-re 300,000 póthitelt kór; Pesten 500 beteg számára
akar egy barakkházat építtetni, hogy a Ludoviceumot
még az idén át lehessen adni s ez megszavaztatik. Ez-
után az extraordinárium még hátralevő czimeit tárgyalat-
tak le s a 14 tételnél 318,479 ft, a 15 t. 130,000 a
16 t. 850,000, a 17 t. 84,000. Majd a 3. tételre visz-
zatérvén ennek még függőben hagyott négy pontját
levonás nélkül szavazta meg. Természetbeni élelmezésre
megszavaztatott 227,000, a legénység ellátására 290,000,
ruha s ágynemű 260 ezer. A hadügyér azon javaslata,
hogy a pótkelési határidő meghosszabbítottassék — el-
vettetett. Bujanovits hétfőn terjeszti be a bizottság je-
lentését.

Észrevételek

az ügyvédi rendtartás tárgyában közrebocsá-
tott igazságügyminiszteri javaslatra.

(Vége.)

VIII. Fejezet. Fegyelmi eljárás. Nem érthetünk
egyet a 91 és 96. §§. azon rendelkezéseivel, hogy a
vádolt ügyvéd a fegyelmi vizsgálat megindítása és a vád
alá helyezés iránti határozata ellen a felebbezési jogtól
el van zárva, mert ezen intézkedés az ügyvéd kényes,
de sőt vitalis jogaiba vághat s ha e jogok elegendő ok
nélkül megsértetnek, az igazság követelményeit szem-
elő nem tévesztve, nem lehet az ügyvéd előtt elrekeszteni
az utat, melyen orvoslást eszközölhet; mihez még az is
járul, hogy semminemű bíróságot csalhatlannak nem
tekinthetvén, igen is keletkezhetnek tévedésből vagy
helytelen felfogásból származó határozatok, melyeknek
következményeitől t. i. a fegyelmi eljárással kapcsolatos
kellemetlenségektől és zaklatásoktól, hogy az illető ma-
gát megóvhassa, kivánatosnak tartjuk. De azért is meg-
engedendőknek véljük a felebbezési jogot, mert ezt a vádolt
kamara ügyésze, a kir. ügyész és panaszol magán föl-
számára nyitva tartatik azon esetben, ha fegyelmi eljárás
bevezetése vagy a bevezetett megszüntetése mondatik ki,
a jogegyenlőség elve is indítványunk mellett szól.

Ezekhez képest a 91 és 96. §§. ez értelemben ki-
egészítést ajánljuk.

Ügyszintén az ügyvédjelölteknek fenntartandó lenne
a felebbezési jog, ha a fegyelmi bíróság a gyakorlati
évek meghosszabbítását határozta, mert ezen intézkedés
egy igen fontos jog elvonását foglalva magában, igaz-
ságos és méltányos, hogy ha csakugyan jogsérelmet
invalvána, mód és alkalom nyíljék az illetőnek orvoslást
szerezni.

A kolozsvári ügyvéd-egyletnek 1871. mart. 18-án
tartott üléséből.

Kiadta Kóváry Mihály, egyleti titkár.

Jelentése

Tordamegye, Aranyos- és Marosszékek tan-
felügyelőségének a májusban tartott torda-
megyei képviselő-bizottmányhoz.

(Folytatás.)

Felső-kerület.

I. A tankötelesek összes száma 9362. Ebből a)
nemzetiség szerint: magyar 3119, német 1032, román
5167, izraelita 44. b) Felekezet szerint: róm. kath. 438,
ev. ref. 2672, gör. kath. 2537, gör. keleti 2630, agost.
hitv. 1032, unitárius 9, izraelita 44.

II. A tényleg iskolába járók száma 4799. Ebből a)
nemzetiség szerint: magyar 1856, német 870, román,
2038, izraelita 35. b) Felekezet szerint: róm. kath.
212, ev. ref. 1608, gör. kath. 1211, gör. keleti 827,
agost. hitv. 870, unitárius 6, izraelita 35.

III. Az iskolába járók közül könyve van 2968-nak
nincsen 1831-nék.

IV. Iskola van összesen 83. Ebből róm. kath. 3, ev. ref. 24, gör. kath. 31, gör. keleti 20, agost. hitv. 4, izraelita 1.

V. Iskolaház van összesen 75. Ebből jó épület 15, használható 20, szinte használható 40, saját iskolaépülete nincs 8-nak.

VI. A kimutatott 83 iskolában van alkalmazva összesen 92 tanító.

VII. A tanítói fizetés illetőleg: 100 fton alól van fizetése 50-nek, 100—150 ft között 7-nek, 150—200 ft között 6-nak, 200—300 ft között 21-nek, 300 ft fizetése 6-nak, 360 ft fizetése 1-nek, 450 ft fizetése 1-nek. A tanítók összes fizetéséből esnek egy tanítóra átlag 108 ft 88 kr.

Népnevelésünknek szomorú képét tünteti ugyan elő ezen táblázat, azonban annyit bizonyossággal állíthatok, hogy részint az utóbbi években kellett közérdeklődés, részint a törvény végrehajtására irányzott intézkedések következtében az 1870/71-ik tanévben átlag sokkal több gyermek járt iskolába, mint bár mikor is azelőtt. Haladás jeléül említhetem meg, hogy múlt évben 6 új iskola építetett; az idén többeknek építése és kijavítása van tervbe véve. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Előfizetést nyitunk a „Kol. Közlöny“-re: félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt o. é.

T. olvasóinkat kérjük, méltóztatásukkal féléves és évnegyedes előfizetéseiket a szerkesztőségnek mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

A császárné és királyné Ő Felsége a Mátyás-Szigeten felállított felsőbb növendékek legmagasabb neve után „Erzsébet növendék“ leendő nevezettségét legkegyelmesebben megengedni, s ezen intézetnek egyúttal háromszáz o. é. forintnyi összeget adományozni méltóztatott.

A vallás- és közoktatási miniszter, a visegrádi várromok fenntartása és restaurációja munkálatai vezetésével ez időre Henslmann Imre akadémiai tagot és Zsigmond Gusztáv miniszteri mérnököt bizta meg, — az elsőt a régészeti felügyelettel, az utóbbit a munkák technikai részével. E folyó évben a fellegvárból levő vizfogyók (cisternák) fognak kicisztatni, s általában a törmelék a várból és környékéről eltávolítatnak. Továbbá az alsó-kaputorony fog helyreállítani, mely egyszer mind az ör lakává is átadomtatik. Itt lesznek a törmelék eltávolítása alkalmával napfényre kerülő s történelmi vagy régészeti szempontból megtartandó faragványtöredékek s más leletek is elhelyezve.

A második m. kir. államsorsjáték huzása f. évi június 30-án esti 5 órakor Budán (kamara épület I. emelet) nyilvánosan fog tartatni. A sajtó képviselőinek számára néhány ülőhely tartatott fenn, melyre külön jegyek a bizottságnál kaphatók.

Jelentés. A helybeli róm. kath. főgymnasiumban az 1870/71 évi nyilvános vizsgálatok következő rendben fognak megtartatni: június 28-án a magyar nyelv és irodalomból; június 29-én d. e. 11 órakor dalárda-ünnepély; június 30-án a bölcseletről a 8-ik osztályban; július 9-én délelőtt a francia nyelvből; július 10-én a hittanból a 7., 6. és 5-ik osztályban, délután a román nyelvből; július 11-én a hittanból a 4., 3., 2. és 1. osztályban; július 12-én a magyar és latin nyelvből délelőtt a 7-ik, délután a 6-ik osztályban; július 13-án a magyar és latin nyelvből délelőtt az 5-ik, délután a 4-ik osztályban; július 14-én a magyar és latin nyelvből délelőtt a 3-ik, délután a 2-ik osztályban; július 15-én délelőtt a magyar és latin nyelvből az 1.

osztályban, délután a görög és német nyelvből a 7-ik osztályban; július 16-án délután tornaszaki gyakorlatok; július 17-én a görög és német nyelvből délelőtt a 6-ik, délután az 5-ik osztályban; július 18-án a történelem és mennyiségtanból délelőtt a 7-ik, délután a 6-ik osztályban; július 19-én délelőtt a történelem és mennyiségtanból az 5-ik, délután a természettan és bölcseletről a 7-ik osztályban; július 20-án a természettanból földrajz a 7-ik osztályban; július 20-án a természettanból földrajz a 7-ik osztályban; július 21-én a német nyelv és történelemből délelőtt a 4-ik, délután a 3-ik osztályban; július 22-én a földrajzból délelőtt a 3. és 2-ik, délután az 1. osztályban; július 24-én a mennyiség- és természettanból délelőtt a 4-ik, délután a 3-ik osztályban; július 25-én a mennyiség- és természetrajzból délelőtt a 2-ik, délután az 1. osztályban; július 26-án a mértani rajzból délelőtt a 4. és 3-ik, délután a 2. és 1. osztályban; július 27., 28. és 29-én a magántanulók vizsgálata; július 30-án ünnepélyes „Te Deum“ után a főgymnasiumi tudósvány kiosztása. Kijelölt nyilvános vizsgálatokra a tanulók szülőit vagy gyámjait, a tanügy barátjait és mindazokat, kik az ifjuság haladásáról s főleg az új tanrendszer életrevalóságáról meggyőződni óhajtanak, teljes tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Főnevezett főgymnasiumban az írásbeli érettségi vizsgálatok július 1., 3. és 4-én, a szóbeliek július 24. és 25-én fognak megtartatni. Azoknak pedig, kik egy évre visszautasítottak, ismétlő érettségvizsgálata július 5-én leend. Kolozsvárt, az 1871. évi június 20-n. Várady Mór, főgym. igazgató.

A legnagyobb képes szépirodalmi lapról, a „Magyarország és a nagyvilág“-ról többször megemlékezünk; most itt az előzetési idő, s ajánlásra kész a II. évnegyedre szóló gyönyörű műlap. Ha a lap működését, igyekezetét tekintve vesszük, egy szerkesztő, mint a kiadók iránt elismerésünket kell nyilvánítani, mert a közönség minden igényét kielégíti, oly számokat bocsátva közre, melyek irodalmilag és művészileg hazánkban eddigéig versenyzőre nem találtak. Más vállalatok idővel lankadnak, ez nagy áldozatokkal bár, fáradhatlan erővel tör előre, s minden egyes száma ennek új meg új tanúsága. Tapintattal jártak el, midőn a II. évnegyedre Jankó János kitűnően sikerült genreképet: „A malom alatt“, választották jutalmaképpül. E műlap előttünk fekszik, s bárkit is kielégíthet. A III. évnegyedre szánt műlap: „Szigetvár végpercei“, a sajtóban közeliismeréssel találkozott, ez Münchenben élő kitűnő festész hazánkfiának, Véber Henriknek műve. E lapot a nagy közönség pártfogására újból ajánljuk. Évnegyedre 2 frt ért el a külföld sem állít elő.

Figyelmeztetés. A nyomdász-tesztület által jótékony célra rendezendő táncvizgalmat a Raffai-kertben — ha az idő kedvez — holnap vasárnap fog megtartatni. Az oda vezető kertiútak kiporondozásáról, illetőleg jó karba hozásáról, ugyszintén kivilágításáról a rendező bizottság gondoskodik.

Pénzhamisító banda. Az „U. Lloyd“-nak írják Debreczenből, hogy ott közelebb nyolcz tagból álló pénzhamisító társaság került hurokra. A szép kompánia élén a temesvári cs. kir. osztrák nemzeti bank főok intézetének egyik hivatalnok áll, ki most szintén a hűvösön van. Egy tanyán megtalálták az elkészített papirokat és sajtót is; 50 és 10 frtos bankjegyeket gyártottak.

„Figyelő“ irodalmi és szépművészeti hetilap július-decemberi folyamára — megjelenik havonként négyszer másfélnegyedretű sűrűn nyomott iven — előfizetést nyit az irodalmunkban ismert nevű szerkesztő Szana Tamás, félére jul.—decz. 4 ft, évnegyedre jul.—sept. 3 ft. E komoly, tudományos folyóirat csejja: a közművelődési érdekeket minden irányban

felkarolni, a tudomány, irodalom és művészetek haladását figyelemmel kísérni, ismertetni. E tartalomus hetilap hézagot pótol irodalmunkban s maig még sem talál kellő pártolásra, bár kiváló írói erők és szerfelett érdekes tárgyakról hoztak közleményeket a mult felében is; számos ismeretterjesztő cikket, szépirodalmi műveket és könyvbírálatokat nyújtott a „Figyelő“ olvasóinak, még Petőfi Sándor, Szalay László és Madách Imre kiadatlan műveiből is hozott irodalmi gyöngyöket s ezt tenni jövőre is igéri. Könyvészet című rovatában közli a jelesebb hazai és külföldi újabb munkák címét tájékozással. Rovatainak száma is rendes lapszemlével szaporodik. Ajánljuk e nagybecsű hetilapot olvasóink kiváló figyelmébe.

A Tuillieriak részleges helyreállítása. Tapasztalt művészek ama szerencsétlen palota megvizsgálása után azon véleményben vannak, hogy a középső darab, mely építészileg az épületnek legszebb része, nincs annyira megrongálva, hogy annak helyreállítása lehetetlen lenne. Az épület mindkét végén lévő pavilonok szintén fönttartatnának, s a kertek kiterjesztetnének azon üres terekre, melyek azok és a központi épület közt maradtak.

Az amerikai németek is megültek a diadalünnepeket mindenfelé; így Uj-York állam Albany városában ez alkalomra egyszerű körmenetet rendeztek az utcákon, s a mérsárosok diadalszerkeirén e vassorok díszlettek:

A mérsáros műve békés,
Bár hatása romboló,
Taglójától éltet veszi
Ökör, birka és disznó.
Mit készít, elfogy csakhamar,
Nyugtok nincs a wüstráknak,
S a mérsáros naplementig
Béltömésben dermed meg.

Uj találmány. Azon számos szerencsétlenségek megállítására, melyek a vasuti vonatok — igen lassu megállítása miatt — napról napra gyakrabban ismétlődnek, Kövesdy Dániel egy ruganyos vasuti kerékötöt talált fel.

Előfizetési felhívások. Laurencsics Ferenc előfizetést nyit 2 fujával ily című könyvre „Az ember és a házasság“, melyet Debay híres munkája után fordít. Szeptember közepén jelenik meg 20—22 iven. A tiszta jövedelem fele a Szegszárdon emelendő Garay-szoborra fordítatik s az összegek a fordító neve alatt Pestre 3 dob-utca 23. sz. küldendők. — Ambrus Alajos veszprémi gymnasiumi tanár és Szauder Antal a pécsi realnoda igazgatója ily című munkára nyitnak előfizetést: „A tornatanítás a néptanodákban“ tanítók számára segéd-könyvül. A könyv előfizetési ára 1 ft 30 kr s ez összeg Szauderhez Pécsre küldendő.

A boldogságos szűz Szlavoniában. Szlavoniából írják az „Alföld“-nek, Gát községben néhány hét óta egy nő tartja tévhitben a népet csodás események elbeszélésével, elannyira, hogy már messze elterjeszték a híret, hogy itt van az új szűz Mária, ki a szegény népet tanítja, s a betegeket is meggyógyítja. Már betegeket is visznek a nőhöz, ki vagy csaló, vagy rajongó. Beszél a népek a cizfra ruhák és gyárak ellen, melyeket lerombolni istenes munka. Hogy miként jutott a nő profétai hivatásához, azt egy hívő, ki személyesen látta, így beszéli el: Gát községben egy 30 éven felüli leány már több évvel ezelőtt megvakult, de Isten erkölcsös magaviseletéért visszaadta neki szeme világát. Midőn a mult őszzel az ég vörös volt, (az északi fényt érti,) isten magához hívta az égből. — A leány imádkozott és mindig fölebb emelkedett a földről. Egyszerre csak a magasságból lefogtak neki egy „svidnyak“-ot (magyarul

lábravaló nadrág), azon mászott magasabba. A svidnyak végére érve tovább egy fonalon, azután egy hajszálon és végtére egy nagyon finom kenderszálon felért az égből, s ezek alatta mind nem szakadtak el. Így fölért az Istenhez, egy öreg emberhez, nagy ősz szakállal, ki azt mondá neki: „Lányom, teveled mindent próbáltam, de látom, hogy tiszta lélek vagy, azért te eredj és tanítsd a népet.“

(Necrolog.) Egerpartaki Márk Ferencz m. k. pénzügyi titkár a maga, s gyermekei Ákos, Irén, Ida, Etelka, Nina és Zelma; nemkülönben a boldogultnak testvére Scharschmidt György m. k. kohónagy és aranyváltó; ugyszintén elhunyt testvéreinek gyermekei: Schlauf Victor, Paula és Albert; Nesselfeld Ferencz nevében fájdalomdult kebellet jelenti, forrón szeretett noje, pártalan gondos jó anyja, testvér és nagynéne Scharschmidt Ida n. k., életének 40-ik, a legboldogabb házasságának 19. évében, f. é. jun. hó 23-án d. u. 2 órakor hosszú szenvedés után történt gyásos kimulát. Megtört egy szerény, de nemes szív, mely csakis övéi földáldozó boldogításában kereste és találta földi boldogságát. A ravatalt körül állják a bánatos férj, hat még kiskoru árvaival, kik a vesztesség nagyságát még fölfogni nem bírják, és az elhunyt nővéreinek hajadon leánya Paula, kinek szeretetben második anyja volt. Földi részei f. év június 25-én d. u. 4 órakor, párizsutcza 109. számú háztól a köztemetőbe fognak kísértetni; — lelkeért pedig az engesztelő áldozat f. év június 26-án reggel 10 órakor a kegyesrendűek templomában az örök Urának bemutatatni. Kolozsvárt, 1871 június 23-án.

Árjegyzék a Kolozsvárti június hó 22-én tartott hetivásárról, (alsó a. mérő középár.) Tisztabúza 5 frt. 60 kr. Elegybúza 4 frt. — kr. Rozs 4 frt. 6 kr. Árpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 30 kr. Török búza 4 frt. — kr. Pityóka 2 frt. 30 kr. Marhahús fontja 23 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Jun. 23-ról: 5% Metalliques 59.50, 5% Nemzeti kölcsön 69.10. 1860-diki államkölcsön 100.—. Bankrészvények 780. Hitelrészvények 291.10. London 124.—. Ezüst 121.75. Cs. kir. arany 5.88¹⁰/₁₀. Napoleon-ondor 9.85¹⁰/₁₀. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.—. Temesi 78.—. Erdélyi 77.25. Horv.-Slavon 85.75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

(168) 19—30

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pestben Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos.

Szám 686. polg. 1871.

Árverési hirdetmény.

Szászvárosszék és város tanácsa mint törvényszéknek folyó évi május hó 25-én 686. polg. szám alatt kelt végzése folytán közhírre tétetik; miszerint nagy-rápolyi Barcsay Mária özvegy Sándor Gergelyné — képviselve ügyvéd Rajnay Ignác által mint végrehajtó részére 5441 ft 34 kr tőke követelése és járuléka kielégítése végett Steiner Sámuel Polátsék Aron jogutóda szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvárosban 29 és 30 összeírasi szám alatt fekvő és 25,150 ft o. é. becsült lakházának és szeszgyárának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén, ennek fogantatására első határidőül folyó 1871 évi augusztus hó 1-ső napjának, szükség esetében pedig második határidőül folyó 1871 évi szeptember hó 1-ső napjának mindenkori délelőtti 10 órája a helyszínen azon kijelentéssel tüzetik ki: hogy az első árverésnek netán eredmény nélkül elmúltával a fentebb körülírt ingatlan javak a második árverésben a becsáron alól is fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők: I. Fölperes által vitt végrehajtás mellett lefoglalt és megbecsült 25,150 ft értékű Szászvárosban talált 29 és 30 összeírasi szám alatt a régi posta-utczában Konez János és Baska Domnika féle házak közötti két házastelek melléképületekkel együtt a fent mondott tartozás behajtása árverési nyilvános árverés útján legtöbbet ígérőnek bírillag el fognak adatni;

II. Árverezni kívánók 5% frtot tartoznak bánatpénzül letenni, becsérték után, vagy is 1,250 frtot ennek letételétől végrehajtást vívó azonban föl van mentve.

III. A megvevő a vásár árt három részletben tartozik — az árverés után 44-, 130- és 160 napra a törvényszéknek befizetni, ha csak a hitelezőkkel és az adóssal másképp ki nem egyezik;

IV. A megvásárolt fekvők rögtön phisikai birtokába adatnak megvevőknek az árverező biztos által a lefoglalási jegyzőkönyv szerint, a tulajdonjog átrását azonban megvevő csak akkor kérheti; ha az árverési feltételeknek tökéletesen megfelelt.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszéki hatóság székhelyén, vagy annak közelében laknak — fölszólíthatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselőknek végett ezen hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek és azok nevével az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a prts. 433. és 466. §§-hoz képest fölhívatnak mindazok, kik a fentebb körülírt javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélenek, hogy igény kereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig ezen törvényszéknek annyal bizonyosabban nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtási árverés fogantatásánál nem gátolva, igénylők egyedül a vételár fölszögére fognak utasíttatni.

Szászváros 1871. évi május hó 25-én.

Nagy Lipót, végrehajtó biztos.

Sz. 3141—340

2—3 (194)

Pályázat.

A szivllyogi m. kir. közbánya hivatalnál betöltendő a számvivői állomás, mellyel egybe kötvék: a IX-ik rangosztály, 1000 ft évi fizetés, 20 bécsi ölla járandóság, melyből azonban csak egy negyed természetben, a többi háromnegyed fejében köszén, még pedig minden egyől fa helyett 16 bécsi mázsa köszén szolgáltatatik ki, továbbá 1/2 % -nyi részlettel a tisztanyereségből, s addig míg nyereség vagy az abból a tisztviselőnek nyújtandó részesítés szervezve nem lesz, ezen illeték pótlékául évenként 150 ft, szabad lakás, azon felül az ezen állomáson töltött 5-ik és megint 10-ik év után a fizetésnek évi 100, illetőleg 200 forintnyi felemelésre való igény, végre a fizetés két harmadának megfelelő biztosíték készpénzbeni letételének kötelezettsége.

Pályázótól főkép kellő jártasság a számvivésben, a pénztárkezelésben és a fogalmazásban,

3—3 (192)

továbbá a magyar, román és német nyelvenk ismerete kívántatik.

Kellőleg felszerelt folyamodványok f. év július hó végéig alólirt bányai igazgatóságához intézendők.

A n. kir. bányai igazgatóság. Kolozsvárt 1871. június 13-án.

Nem hivatalos.

A gőzbe főzött gyümölcsös üvegek be- kötéséhez, ajánlja alólirt a n. é. közönségnek ez idén érkezett legjobb minőségű

Pergament papirjait.

Egy közönséges iv ára 7 kr. sima fajta. Tekerés belinek röffe 20, 25, 30. „ „ Ehez szükségeltető spargák, 1 csomó 3, 8, 10, 15 kr.

Keresztesy Pál

kolozs. első papir-raktárba, gr. Gyulai ház a. 1—3 (195)

3—3

Öz- és szarvas-agancsok,

az első nagyon magas és erős vagy ferde alakban, utóbbiak sok ággal, magas árakban vásároltatnak. Ajánlatokat elfogad e lap kiadó hivatala St. W. 44. jegy alatt.

2—3

Kül-monostor-utczába közel 1224

öl kiterjedésű

nagy kert két lakházzal

akár egészen, akár három részre osztva eladó.

Miről, valamint más a város akár mely részébe található házak és telkek, ugy falusi birtokok eladásáról értekezhetni lehet kis-mester-utca 147 számú háznál Szenkovich Mártonnal.

1—4

Kezél kell nyujtani a szerencsének! 250,000 f. márkát, mint kedvező esetben legmagasabb nyereséggel nyujt a legújabb nagy-pénz-kezelés, mely a m. kormánytól engedélyezve és biztosítva van. Az új terv előnyös beosztása olyan, hogy kevés hónap folyamán alatt 7 kisorolásban 24,900 nyereséggel fog kihozattani, melyek közt esetleg 250,000, egyenként pedig 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8,000, 6,000, 5,000, 3,000, 105-szer 2000, 156-szor 1000, 206-szor 500, 11,600-szor 110 stb. folyó márká főnyereséggel van. E nagy az állomány biztosított papír- és sósold legelőkelőbb minőségű huzata hivatalosan van megállítva és

már július 19-én és 20-kán 1871-ben

meg fog történni, melyre 1 egész eredeti sorozatja ára 8 ft. — 1 fél „ „ 2 ft. — 1 negyed „ „ 2 ft. — osztr. bankjegyekben a pénz beklédesemeltett. Megrendelések azonnal legfontosabbban teljesítendők, s tőlünk az állam címzettel ellátott eredeti sorozatokat mindenki személyesen veszi kézhez. A megrendelésekhez a szükséges juttat- tervak igényt mellékeltenek s minden huzat- után az érdekeltekkel felszólítás nélkül küldjük meg a hivatalos kimutatásokat. A nyereségek kifizetése állam-biztosítás mellett mindig pontosan történik, s egyenes megkötés vagy pedig Ausztria minden nagyobb piacraírt fennálló összekötéseink útján eszaktólható. Uztletünknek mindig kedvez a szerencse, s csak ezeltől kevés idővel több tetemes nyereséggel a három fő nyereséggel fizetünk ki a velünk összekötésben levő teleknek, a mint ezt hivatalos bizonyítványok tanúsítják. Ezen a levezetendő alapon felkelteti vállalat iránt az érdekeltek előre- láthatólag mindenképp, igen élénk leendő, tes- sék tehát már a közel huzas végétől is minden megrendelést minél több egye- nesben megrendelést.

Steinacker S. és társa bank és váltó-üzletéhez Hamburgban intézn. Vesz és eld mindenképp államközelelvény, vasut-részvény, kölcsönörzeget, U. Ezzelnek köszönjük az irántunk tams- sított bizalmat, s midőn az új kisor- sósá bejelentés részvevőre felhívni szerencsénk van, ezután is igyekszünk dünk, hogy mindig pontos és szilárd szolgálattal állt tisztelt érdekelteink teljes megelégedését bírdemeljük. A. f.